

ISSN: 2181-3558

«SCIENCE AND RESEARCH»

JOURNAL

OF INTEGRATED EDUCATION
AND RESEARCH

INTEGRATSIYALASHGAN
TA'LIM VA TADQIQOT JURNALI

ЖУРНАЛ ИНТЕГРИРОВАННОГО
ОБРАЗОВАНИЯ И ИССЛЕДОВАНИЙ

THE JOURNAL OF
INTEGRATED
EDUCATION AND
RESEARCH

ISSN 2181-3558

VOLUME 3, ISSUE 1

COLLECTION B

JANUARY 2024

Tahririyat a'zolari
Editorial board

Berdialiev A. f.f.d., prof.
Nurullaeva Sh.U. ped.f.d., prof.
Tursunov K.Sh. ped.f.d., prof.
Babadjanova D. tarix.f.d., prof.
Ernazarova G.O. ped.f.d., prof.
Abduraximova D.A. ped.f.d., prof.
Madumarov T.T. yur.f.d., prof.
Mirzayeva S.R. fil.f.d., prof.
Yuldashev M.M. fil.f.d., prof.
Xolliyev A.E. bio.f.d., prof.
Mahmudov N.M. fil.f.d., prof.
Salayeva M.S. ped.f.d., prof.
Topildiev B.R. yur.f.d., prof.
Salaeva M.S. psi.f.n., dotsent
Tojiboyeva M.A. fil.f.d., dotsent
Sabirova N.E. fil.f.d., dotsent
Norboyeva U.T. bio.f.d., dotsent
Yarmatov R.B. ped.f.d., dotsent
Egamberdiyeva N.A. tarix.f.d., dotsent

Achilov N.K. fil.f.d., dotsent
Imomova G.M. fil.f.n., dotsent
Zakirova H.R. f.f.n., dotsent
Tuhtahujaev H.B. ped.f.f.d., dotsent, TFA Akademik
Bakiyev Z.A. ped.f.n., dotsent
Razzakov H.K. tex.f.n., f.f.d., dotsent
Ortikov O.A. tex.f.f.d., dotsent
Djuraeva M.Y. f.f.f.d.
Nabikhodjaev A.A. iqt.f.n., dotsent
Otadjanova M.O. f.f.d.
Tajibaeva M.A. fil.f.d., dotsent
Hasanov A.M. fil.f.f.d.
Kholmurodov A.E. fiz.m.f.d., dotsent
Aripov O.A. iqt.f.d., dotsent
Safarova U.A. fil.f.d., dotsent
Dexqonova M.Sh. f.f.d.
Hasanov A.M. fil.f.d.

Mas'ul kotib: M.Yusupov

MUNDARIJA

*B: Falsafa. Filologiya. Pedagogika. Psixologiya. Metodika. San'atshunoslik.
Sotsiologiya. Islomshunoslik. Iqtisod. Yuridik fanlari*

To'rayev E.E., Rustamova D.A. Innovatsion menejment: qanday qilib tashkilotlar innovatsion g'oyalarni muvaffaqiyatli amalga oshirishi va qo'llab-quvvatlashi mumkin?.....	2
Muxtorova S.A. Boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun o'yinlarning sinfdagi ahamiyati	9
Mamajonova M.Q. Texnologiya fani o'qitilishining o'ziga xos ahamiyati.....	12
Shokirova G.S. Tarix darslarini o'qitishda interfaol metodlarning samaradorligi	16
Chariyev N.X., Usmonaliyev M.Sh. Markaziy osiyoda XIV-XVI asr tibbiyoti ravnoqi	20
Karimova J.F. Арпабодиён (anisum)нинг шифобахш хусусиятлари.....	26
Mo'minov K.A. Talabalarning kreativ kompetensiyalarini forsait texnologiyalar asosida takomillashtirish metodikasi	29
Mirzayeva Sh.Z. Otorinolaringologik kasalliklari bilan og'rigan bolalarni aniqlashda onaning ro'lini oshirish.....	35
Саидова М.С. Хонкизи-соссинеллида қўнғизининг биологик аҳамияти	37
Арипов В.Ф., Шокирова М.Ж. Қо'тир канаси-sarcoptes scabiei.....	40
Арипов В.Ф., По'латова Н.Х. Intensiv hovuzlarda baliq yetishtirish	42
Умаров А.А. Банк хизмат турларини жорий этишда дастлабки таҳлил жараёнларини олиб бориш йўллари	44
G'ofurova G.B. Qalblar rassomi zulfiyaxonim ijodi.....	47
Allamuratov M. Sh.Seytovtiñ «Xalqabad» shigarmasinda seslik takirarlardñ qollaniliw ózgeshelikleri	51
Sobirova M.O., G'apurova U.O. Ikkinchi sinflarda tabiatshunoslik fanini o'tishda amaliy ishlarni tashkil etish	55
Sarimsakova O. The difficulties for 2nd graders to learn math	59
Saydazimova Sh.F. O'zbekiston uchun jahon savdo tashkilotiga a'zolik jarayoni va uning istiqbollari	63
Abdullayeva D.N., Allaxova G.Y. Umumta'lim maktablarida o'quvchilarning kreativ faoliyatini samarali tashkil etish	67
Barotova Sh.O. Features of the course of pneumonia disease in full-term and premature newborns	72
Samiyev A.S., Ko'charova D.K. Imkoniyati cheklangan talabalar bilan ishlash muammosi va yechimlari	87
Samiyev A.S., Xolmatova G.T. Talaba yoshlarning ma'naviy-axloqiy shakllanishida Jaloliddin Rumi asarlarining o'rni	91
Елнazarova J.H., Нурилloева Ш.Н. Профилактика сахарным диабетом.....	95
Qoshnazarova M.D., Mirzaev M.M., Turdalieva N.Z. Interior and exterior drawing trophies on the balloon.....	99
Utkirov A.U. So'ngi yillarda o'zbekiston mintaqaviy iqtisodiy siyosatining asosiy yo'nalishlari	105
Utkirov A.U. Xufyona iqtisodiyotning jamiyatga ta'siri	110
Уткиров А.У. Иқтисодий ўсишнинг замонавий тенденциялари ва миллий иқтисодиётнинг юксалиши	113

INTENSIV HOVUZLARDA BALIQ YETISHTIRISH

Aripov Baxtiyor Farmonovich

Buxoro Davlat Universiteti

Zoologiya va umumiy biologiya kafedrasida o'qituvchisi

Po'latova Nodira Xudoynazarovna

Buxoro Davlat Universiteti

Biologiya ta'lim yo'nalishi 4-kurs talabasi

Annotatsiya. Maqolada baliq yetishtirish, intensiv, ekstensiv hovuzlar haqida ma'lumotlar keltirilgan.

Kalit so'zlar: baliq, intensiv, ekstensiv, karp, *Cyprinus carpio*, zog'ora, oq amur, xum bosh.

Аннотация. В статье приведены сведения о рыбоводстве, интенсивных и экстенсивных прудах.

Ключевые слова: рыба, интенсивная, экстенсивная, карп, *Cyprinus carpio*, сазан, белый амур, толсто лоб.

Abstract. The article provides information about fish farming, intensive and extensive ponds.

Key words: fish, intensive, extensive, carp, *Cyprinus carpio*, grass carp, thick forehead.

Dunyo aholisi soning ortib borishi, urbanizatsiya sifatli oziq-ovqat mahsulotiga bo'lgan talabni oshirdi. Aholi soning ortishi, ko'p qavatli binolarning qurilishiga olib kelgan bizning davrda ilm-fanning rivojlanishi oziq-ovqat mahsulotlari yetishtirishning optimal, samarali usullarini ishlab chiqishni taqozo etadi. Shunday samarali usullardan biri, vitamiv D, E ga, shuningdek fosforiga boy, tez hazm bo'luvchi, parhez bop gusht mahsuloti, baliq yetishtirish, xususan intensiv usullarda baliq mahsulotlarini yetishtirish hozirgi kunning eng rivojlanib borayotgan sohalaridan biri bo'lishga ulgurdi.

Intensiv baliq yetishtirishning afzalliklari juda ko'p, to'g'ri tashkil qilingan hovuz xo'jaliklarida juda katta miqdorda baliq yetishtirish mumkin. Intensiv baliq yetishtirish, bu sun'iy suv havzalarida, hajmi kichik bo'lishiga qaramay katta mahsuldorlikni ko'rsatish degani. Bunday hovuz xo'jaliklari shahar atrofida, chekkaroqda, shuningdek yopiq inshoot holatida shahar ichida ham tashkil qilinishi mumkin.

Hovuz dehqonchiligi suv va yer resurslaridan tejamkor foydalanish usulidir. Bu xususiy hududni har tomonlama rejalashtirish va tartibga solishni o'z ichiga oladi. Baliq yetishtirishning ahamiyati, avvalambor, xaridorlar yangi va mazali mahsulotlarni muntazam ravishda olish imkoniyatiga ega bo'lishlaridadir.

Hovuz xo'jaligining amaliy ahamiyati katta, chunki u baliq yetishtiruvchiga katta daromad olish va aholini o'z vaqtida yuqori sifatli qimmatbaho mahsulotlar bilan ta'minlash imkonini beradi.

Ekstensiv baliq yetishtirish tizimi baliq yetishtirishning eng kam boshqariladigan shakli bo'lib, unda juda kam g'amxo'rlik qilinadi. Ushbu tizim 1 -5 gektargacha bo'lgan katta hovuzlarni o'z ichiga oladi, ularning zichligi 5000 baliq/ga dan kam. Qo'shimcha oziqlantirish yoki o'g'itlash ta'minlanmaydi.

Yarim intensiv akvakultura suv havzalari tizimidan baliq yetishtirishni qo'shimcha ozuqalardan foydalanish orqali tabiiy ravishda mavjud bo'lgan oziq-ovqat bilan ta'minlanadigan darajada ko'paytirishga qaratilgan. Qo'shimcha ozuqalar donli ekinlar, qishloq xo'jaligi va baliq xo'jaligining qo'shimcha mahsulotlaridan tayyorlangan yemlarga olinadi.

Buxoro, G'ijduvon, Qorako'l, Qorovulbozor tumanlarida 1 gektarda 100 tonna baliq yetishtirish intensiv usuli keng joriy qilinmoqda. 70 gektar maydonda intensiv havzalar barpo etilayotir. Yaqin oylarda viloyatdagi 900 gektar sun'iy suv havzalarini intensivlashtirish ishlari amalga oshiriladi. Baliq yetishtirish mahsuldorligi 4-5 barobarga oshiriladi. Bundan tashqari, intensiv suv havzalaridagi o'simlikxo'r baliqlar uchun "ryaska", "azolla" hamda "xlorella" kabi suv o'tlarini ko'paytirish yo'lga qo'yilgan. Bu borada Buxoro davlat universiteti Agronomiya va biotexnologiya fakulteti Biotexnologiya va oziq-ovqat xavfsizligi kafedrasida, Zoologiya va umumiy biologiya kafedrasida professor-o'qituvchilarining ilmiy izlanishlari, s'ay harakatlari juda katta ahamiyat kasb etadi. Soha mutaxassislari tomonidan doimiy viloyatdagi mavjud tabiiy suv havzalari monitoringi o'tkaziladi. Shuningdek, sho'rlik darajasi va iqlim sharoitiga mos bo'lgan baliq turlarini ko'paytirish bo'yicha Turkiya bilan hamkorlik aloqalari yo'lga qo'yilgan.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. ВАКХШУЛЛАЙЕВИЧ Т. В., ФАРМОНОВИЧ А. В., НАСИМОВНА Т. N. Determination Of Zooplanktons In Dengizkol Lake And Their Use In Fishing //JournalNX. – Т. 6. – №. 10. – С. 310-311.
2. Арипов Б. Ф. и др. Динамика биосинтеза белка различными штаммами почвенных актиномицетов //Central Asian Journal of Medical and Natural Science. – 2021. – Т. 2. – №. 3. – С. 191-198.
3. Усмонова Д. ПОВЫШЕНИЕ ПРОДУКТИВНОСТИ И КАЧЕСТВА РЫБЫ //ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu.uz). – 2020. – Т. 1. – №. 1.
4. Shamsiyev N. Morpho-Ecological Features Of Pikeperch (Stizostedion Lucioperca) In Lakes Of Ayakagytna In Uzbekistan //ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu.uz). – 2021. – Т. 3. – №. 3.